

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Nr 8 – grudzień 2007

Tak działa ZPORR

na Dolnym Śląsku

Fundusze Unii
Europejskiej 2007-2013.
Publikacja współfinansowana
ze środków Unii Europejskiej –
Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego oraz środków
Samorządu Województwa
Dolnośląskiego w ramach Pomocy
Technicznej ZPORR

Egzemplarz bezpłatny

Szanowni Państwo!

Od roku 2004 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego dofinansowanie przyznano blisko 800 dolnośląskim projektom ubiegającym się o wsparcie w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Były to przede wszystkim projekty związane z budową, modernizacją lub rozbudową infrastruktury tj.: dróg, wodociągów i kanalizacji, szkół, szpitali. Program finansował również projekty miękkie, które przyczyniły się do wzmocnienia rozwoju zasobów ludzkich na Dolnym Śląsku.

Dzięki ZPORR wzrosła też konkurencyjność kilkuset dolnośląskich firm. Ostatnie projekty współfinansowane ze środków Programu zakończą się w 2008 r.

W dzisiejszym wydaniu publikacji traktującej o ZPORR znajdziecie Państwo prace Piotra Maasa z Gazety Złotoryjskiej oraz Olgi Mikrut z miesięcznika Twój Doradca Rolniczy Rynek, nagrodzone w konkursie dla dziennikarzy pt. „Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku”. W zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski konkursie wzięło udział kilkunastu dziennikarzy reprezentujących lokalne oraz regionalne redakcje prasowe, radiowe i telewizyjne. Spośród zgłoszonych prac, to właśnie cykl materiałów dziennikarskich Piotra Maasa oraz zespołu dziennikarzy Twojego Doradcy Rolniczego Rynku, wyróżniły się znajomością funduszy Unii Europejskiej, wysokim poziomem warsztatu dziennikarskiego oraz oryginalnym spojrzeniem na konkursowy temat.

Publikację uzupełnia artykuł opisujący dwa przedsięwzięcia dolnośląskich przedsiębiorców współfinansowanych ze ZPORR.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia życzę wszystkim mieszkańcom Dolnego Śląska spokojnej, świątecznej atmosfery w gronie rodzinnym, a w Nowym 2008 Roku wszelkiej pomyślności w życiu osobistym i zawodowym.

Andrzej Łoś

Marszałek Województwa Dolnośląskiego

Wydawnictwo opracowane przez: **Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym; Departament Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego**
ul. Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław, tel. (071) 776 9335; fax (071) 776 9003; www.umwd.pl

Punkt Informacyjno-Kontaktowy ZPORR i RPO
tel. 071 776 91 42, 071 776 91 20, e-mail: rpo@dolnyslask.pl

Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich
infolinia 0801 700 008 • tel. 071 776 95 01 • e-mail: pife@dolnyslask.pl
www.rpo.dolnyslask.pl • www.fundusze.dolnyslask.pl • www.zporr.dolnyslask.pl

ZPORR dla przedsiębiorców

Co łączy restaurację Szczere Pole w Sobótce oraz Przychodnię Weterynaryjną „Cztery Łapy i Ty” z Wysokiej k/Wrocławia? Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego! Obydwa przedsiębiorstwa uzyskały dofinansowanie ze ZPORR w ramach priorytetu III, działania 3.4 Mikropredsiębiorstwa.

Szczere Pole

– **Od długiego czasu śledziłam możliwości otrzymania dotacji z Unii Europejskiej na rozpoczęcie działalności gospodarczej** – mówi Katarzyna Lubińska, właścicielka restauracji Szczere Pole. – **Jak tylko takie możliwości się pojawiły, nie zastanawiałem się ani chwili, aby z nich skorzystać.**

Brak konkurencji oraz atrakcyjna lokalizacja dawały szansę na sukces przedsięwzięcia, jakim była budowa lokalu gastronomicznego w oddalonej o 30 km od Wrocławia Sobótce.

– **Z otwarciem restauracji nosiliśmy się od lat** – wspomina Katarzyna Lubińska. – **Miejscowość leżąca tak blisko aglomeracji wrocławskiej, z ogromnym potencjałem turystycznym, ma duże szanse na rozwój.**

Projekt zakładał dofinansowanie budowy restauracji o powierzchni 115 metrów kwadratowych. Ponadto z unijnych środków sfinansowano wyposażenie kuchni oraz zakup sprzętu nagłaśniającego. Na ten cel Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe „Lubińscy” s.c. J.T.K.Sz. Lubińscy otrzymało dofinansowanie ze ZPORR w kwocie 111 tys zł.

– **Wniosek aplikacyjny przygotowaliśmy sami** – przybliża kulisy dofinansowania Katarzyna Lubińska. – **Firma zewnętrzna opracowała nam część ekonomiczną, m.in. studium wykonalności. Złożony wniosek zakwalifikował się na 14 miejsce wśród projektów do realizacji.**

Właścicielka restauracji zanim złożyła wniosek aplikacyjny uczestniczyła w szkoleniach dla przedsiębiorców organizowanych przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego. Dla wielu posiadaczy firm otrzymanie dofinansowania z Unii Europejskiej wydawało się odległe i nieprawdziwe. Jednak już od nowej alokacji unijnych środków na lata 2004-2006 większość z nich uwierzyło w możliwość pozyskania dotacji.

– *Droga do dofinansowania była trudna, kosztowało nas to masę pracy, ale o wszystkim się zapomina, kiedy projekt jest zakończony, a otrzymane środki na koncie* – Katarzyna Lubińska, właścicielka restauracji „Szczere pole”.

– **Powstanie naszej restauracji, dofinansowanie ze środków unijnych jej budowy i wyposażenia, działa obecnie na innych przedsiębiorców jak motywujący bodziec do tego, aby aplikować i walczyć o unijne fundusze** – dodaje Katarzyna Lubińska.

Restauracja Szczere Pole znajduje się blisko wejścia na najważniejsze trasy i szlaki turystyczne Masywu Ślęży oraz w pobliżu wjazdów na górskie drogi rowerowe Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego. Działa od ponad dwóch lat. W tym czasie zdobyła grono wiernych klientów oraz renomę dobrej kuchni.

Cztery Łapy i Ty

Agnieszka Janeczek jest lekarzem weterynarii i prowadzi nowoczesny punkt konsultacyjny dla zwierząt pod przyjazną nazwą „Cztery Łapy i Ty”. Jest jedną z nielicznych osób specjalizujących się w zaburzeniach zachowań zwierząt. Do pozyskania środków ze ZPORR zachęciła właścicielkę punktu znajomi prowadzący firmę consultingową. Im również Agnieszka Janeczek zleciła przygotowanie wniosku aplikacyjnego.

Głównym celem inwestycji było stworzenie nowego punktu konsultacyjnego dla zwierząt. Obecnie przedsiębior-

– *Gdybym miała ponownie aplikować o unijne środki, zrobiłabym to, choć zmieniające się procedury i wytyczne skutecznie utrudniały rozliczenie projektu* – Agnieszka Janeczek, właścicielka przychodni weterynaryjnej Cztery Łapy i Ty.

stwo Agnieszki Janeczki prowadzi szeroką działalność, szczególnie w zakresie zachowań zwierząt, bada m.in. ich

agresje, lęki i fobie. Ponadto proponuje pomoc w wyborze i szkoleniu psów dla osób niepełnosprawnych oraz służących do dogoterapii. Do zadań punktu konsultacyjnego należy także organizowanie kursów i szkoleń dla lekarzy weterynarii, studentów oraz właścicieli zwierząt dotyczących zachowania, treningu i pracy ze zwierzętami. a także diagnostyka, profilaktyka, USG, EKG, sklep zoologiczny.

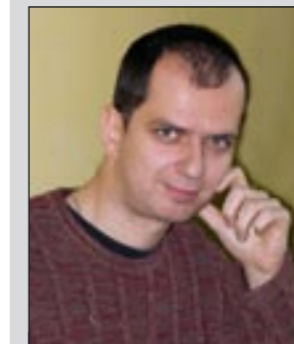
ZPORR-owski projekt zakładał zakup lokalu oraz wyposażenie go w specjalistyczny sprzęt. Z unijnych środków zakupione zostały m.in.: mikroskop, elektrokardiogram, specjalistyczne stoły operacyjne, sprzęt rejestrujący. Całkowita wartość projektu wynosiła 334 tys zł, a dofinansowanie z UE 95 tys zł.

– **Ciesz fakt, że ktoś uwierzył w mój projekt** – mówi Agnieszka Janeczek. – **Ciesz również to, że udało się go z sukcesem zrealizować. Po ciężkiej drodze rozliczenia projektu, człowiek czuje się usatysfakcjonowany własną pracą i bardziej wierzy w siebie.**

KA

Prasa górą

Piotr Maas z Gazety Złotoryjskiej oraz Agnieszka Siegel, Olga Mikrut i Joanna Maciejewska z Twojego Doradcy Rolniczego Rynku zdobyli główne nagrody w konkursie dla dziennikarzy „Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku”.

Piotr Maas z Gazety Złotoryjskiej

Do I etapu konkursu zgłosiło się 27 dziennikarzy z 23 dolnośląskich redakcji prasowych, radiowych i telewizyjnych. Do II etapu materiały konkursowe przesłało 12 dziennikarzy. Spośród nich wyłoniono zwycięzców w poszczególnych kategoriach. W kategorii prasy lokalnej pierwsze miejsce zdobył Piotr Maas z Gazety Złotoryjskiej, II miejsce wywalczyła Magdalena Sośnicka-Dzwonek z Nowych Wiadomości

Wałbrzyskich, III miejsce zajął Robert Radczak z Tygodnika „30 minut”. W kategorii mediów regionalnych I miejsce również zdobyli dziennikarze prasowi – zespół Twojego Doradcy Rolniczego Rynku w składzie: Agnieszka Siegel, Olga Mikrut i Joanna Maciejewska. II miejsce, za cykl telewizyjny „Eurosukces”, zajęła Monika Włodarczyk z Telewizji Dolnośląskiej, III miejsce zdobył Sławomir Grymin z Miesięcznika Wrocławianin. Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody pieniężne.

Konkurs dla dziennikarzy „Tak działa ZPORR” na Dolnym Śląsku zorganizował Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Celem konkursu było promowanie i wsparcie aktywności dziennikarzy oraz redakcji do upowszechniania informacji, a także wiedzy o Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego na Dolnym Śląsku. W ramach konkursu zgłoszeni dziennikarze uczestniczyli w kilkudniowym study tour po wybranych inwestycjach dofinansowanych ze środków ZPORR.

Monika Włodarczyk z Telewizji Dolnośląskiej

Od lewej: Agnieszka Siegel, Joanna Maciejewska i Olga Mikrut z Twojego Doradcy Rolniczego Rynku

Wiatrak, chata, Cepowisko

Pozostałości starego wiatraka, sprowadzonego w 1986 roku z Jabłowa w gminie Stare Bogacowice, do niedawna leżały w krzakach. Teraz, dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, odrestaurowana budowla góruje nad Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego w Kudowie Zdroju.

Środki na modernizację skansenu gmina Kudowa Zdrój pozyskała w ramach działania 3.1 ZPORR „Obszary wiejskie”. Całkowity koszt projektu wyniósł 475 483,98zł, z czego Unia Europejska pokryła 356 612,98zł. Inwestycja realizowana od marca objęła, oprócz rekonstrukcji drewnianego wiatraka-koźlaka pochodzącego przełomu XVIII-XIX wieku, budowę parkingu, systemu dróg wewnętrznych i przebudowę linii energetycznej.

– Kiedy padał deszcz turyści tonęli w błocie – wspomina dyrektor muzeum Bronisław Kamiński. Skansen jest położony na zboczu. Różnica poziomów między najniższym a najwyższym punktem wynosi prawie 100 m. Dzięki rewaloryzacji systemu alejek i odwodnieniu terenu, budowie schodów z drewnianych bali zwiedzający, również osoby niepełnosprawne, mogą oglądać obiekty wiejskiego budownictwa ludowego rejonu sudeckiego.

W chatkach wyeksponowano przedmioty codziennego użytku i sprzęt rolniczy, obrazujące codzienne życie mieszkańców pogranicza w XVIII i XIX wieku.

Nic nie zasłania widoków

– Linia energetyczna biegnąca na koślawych słupach zaburzała ludowy krajobraz tego miejsca – opowiada Bronisław Kamiński. Po jej likwidacji już nic nie zasłania pięknych widoków i nie utrudnia fotografowania.

Głównym celem zporrowskiego projektu jest zwiększenie liczby turystów odwiedzających skansen. Efekt widać już teraz, mimo że odbiór inwestycji odbył się 12 października. W tym roku liczba zwiedzających przekroczyła ubiegłoroczny rekord, który wyniósł 12 000 osób. Projekt zakłada,

że w 2008 roku kudowski skansen odwiedzi o 9 400 więcej turystów z kraju i zagranicy.

Cała noga pani Anieli

– Przynajmniej raz w roku jestem w Kotlinie Kłodzkiej – mówi Aniela Bednarz z Kalisza. – Jestem pod wielkim wrażeniem zmian jakie tu zaszły. W końcu będę mogła z bliska obejrzeć stodołę z Czermej i oczywiście wiatrak, bez obawy, że skręcę sobie nogę – dodaje.

Projekt „Modernizacja Skansenu Ludowego w Kudowie Zdrój” stworzy infrastrukturę, która pozwoli na lepszą organizację wydarzeń kulturalnych. A jest ich dużo. „Noc Świętojańska”, „Cepowisko” czy „Święto pieczonego ziemniaka” co roku przyciągają rzesze turystów. W przyszłym roku „Cepowisko” będzie obchodziło jubileusz 10-lecia. Ta impreza, organizowana w każdą pierwszą niedzielę po 15 sierpnia, to skansenowe dożynki przybliżające kulturę chleba. Dzieci i dorośli biorą udział w ceremoniale obejmującym koszenie zboża na polu, młócenie cepem, mielenie na żarnach i wreszcie wypiek chleba i placków w tradycyjnym piecu chlebowym.

Wabik w starej chałupie

Zwiększenie atrakcyjności obiektu, jego dostępności i poprawa estetyki ma strategiczne znaczenie dla skansenu. Trwają prace nad stworzeniem bazy cennych zabytków drewnianej architektury ludowej Dolnego Śląska.

– Chcielibyśmy współpracować z mieszkańcami wsi i miasteczek, którzy w swoich gospodarstwach mają cenne budynki i budowle i tworzyć domowe muzea. Oprócz stworzenia listy takich miejsc, będziemy szkolić i wspierać rolników. Najważniejsze, aby ci ludzie nie traktowali starych chałup czy żurawi jako kuli u nogi, ale jako wabik agroturystyczny. Posiadając taką infrastrukturę jesteśmy godnym i odpowiedzialnym partnerem do współpracy – podsumowuje dyrektor skansenu.

Olga Mikrut

Artykuł nagrodzony w konkursie dla dziennikarzy „Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku”

Korzyści z funduszy unijnych? ZPORR-o się u nas inwestuje!

– Tu mamy spokój i czas na zmianę swojego życia. Ten dom to dla nas naprawdę szansa – przekonują podopieczni Ośrodka Integracji dla Bezdomnych w Wałbrzychu. Placówkę, dzięki środkom ze ZPORR-u, udało się odremontować i przystosować do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kilkadziesiąt osób stale korzysta z jej pomocy.

Ośrodek funkcjonuje przy ul. Pocztovej 22 w Wałbrzychu z powodzeniem już ponad rok. Wcześniej budynek był wykorzystany jako izba wytrzeźwień. Kiedy rada miasta zdecydowała o jej likwidacji, pojawił się problem zagospodarowania budynku, który był dość zniszczony.

Kiedy zrodził się pomysł utworzenia ośrodka, wiadomo było, że trzeba będzie poszukać finansowego wsparcia w funduszach unijnych, bo wartość alej inwestycji oszacowano na ponad 650 tysięcy złotych. Udało się. Gmina otrzymała dofinansowanie wysokości blisko 330 tysięcy złotych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Dla tych bez dachu nad głową

Od lipca do listopada 2005 wyremontowano cały budynek byłej izby wytrzeźwień. Trzykondygnacyjny obiekt zyskał

Na każdym z pięter uruchomiono wyposażone w pełni kuchnie i jadalnie.

także rampę dla niepełnosprawnych. Na każdym z pięter uruchomiono łazienki, toalety, kuchnie i jadalnie. Na parterze budynku: pralnia, suszarnia i świetlica. Są także gabinet lekarski i sale terapeutyczne. Teraz jest tu 60 miejsc noclegowych. W razie potrzeby, zimą, są dostawiane łóżka polowe i wówczas może tu znaleźć schronienie 80 osób bez dachu nad głową. W pobliżu budynku jest placówka Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, gdzie bezdomni z Pocztovej otrzymują darmowe posiłki.

– Staramy się naszym podopiecznym zapewnić tu jak najlepsze warunki, jednak nie zależy nam, by zostali z nami na zawsze. By pomóc im wyrwać się z jarzma bezdomności, kierujemy do nich wiele programów, otaczamy ich fachową pomocą specjalistów, organizujemy grupy wsparcia – zaznacza Krzysztof Czaja zastępca dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

Miejsce jak dom

Pozytywne efekty już można zauważyć. Najważniejszy to fakt, że aż 80 proc. spośród trafiających tu mieszkańców regionu wraca do normalnego życia w społeczeństwie.

– Pracujemy nad tym cały czas. Pomagamy tym ludziom wyjść z nałogów, otrzymać mieszkanie socjalne, znaleźć pracę – wylicza dyrektor Czaja. Przyznają to także pensjonariusze ośrodka.

– O tym miejscu w zasadzie wszyscy z nas mówią „dom”, choć tu pracujemy dopiero na to, by kiedyś znów mieć naprawdę własny kąt – mówi nam jedna z podopiecznych ośrodka.

Do ośrodka przychodzą też ci, którzy bezdomni nie są – ofiary przemocy i jej sprawcy, nałogowi alkoholicy. – Oni wszyscy znajdują tu wsparcie. Poza tym i nasi pracownicy wychodzą z pomocą poza budynek noclegowni. Odwiedzamy osoby zagrożone bezdomnością, które nie płacą od lat czynszu. Jeszcze zanim do nas trafią, staramy się im pomóc. Nie zawsze udaje się temu zapobiec – przyznaje Krzysztof Czaja. – Kiedy człowiek spada już na samo dno, ma się przynajmniej od czego odbić – komentują pensjonariusze ośrodka. Niektórzy przez lata z wielkim trudem walczą o powrót do normalnego życia.

– Tym, którym się udaje, mówimy, żeby nie oglądali się za siebie. Nie muszą nas odwiedzać. Jak tu nie wracają, to znaczy że im się udało. Trzeba iść do przodu – optymistycznie kończą rozmowę z nami lokatorzy ośrodka.

Magdalena Sośnicka-Dzwonek

Artykuł nagrodzony w konkursie dla dziennikarzy „Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku”

W ośmiu salach noclegowych może znaleźć schronienie 60 osób, w tym trzy niepełnosprawne.

Zimą ciepłej od słomy

Zamiast kilku niewielkich i przestarzałych kotłowni zatruwających powietrze – jeden wyjątkowo ekologiczny system grzewczy. W Świerzawie kończy się właśnie budowa kotłowni na biomasę, która ogrzeje sporą część miasteczka. Jedną z najnowocześniejszych inwestycji ekologicznych na Dolnym Śląsku finansowana jest z funduszy strukturalnych. Tak właśnie działa u nas ZPORR, czyli Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego...

Przez większą, tą chłodniejszą część roku nad położoną w dolinie Świerzawą unosi się charakterystyczny smog. – Widać go dobrze na tle wzgórz rozciągających się ponad miastem, gdy dojeżdża się do Świerzawy. To ogromna chmura, która na pewno nie jest zjawiskiem atmosferycznym, tylko chmurą dymu powstałą ze spalania byle jakiego opału – mówi Magdalena Sidoryk, która od dziecka mieszka w miasteczku. Doskonale wie, jak smog potrafi być uciążliwy i jak trudniej oddycha się zimą niż latem, nie mówiąc już o nieprzyjemnym zapachu.

Smog produkują dziesiątki lokalnych kotłowni zasilanych węglem i olejem opałowym. Dlatego władze gminy postanowiły część z nich zamienić na jeden nowoczesny i mało szkodliwy dla atmosfery system grzewczy, wykorzystujący do opalania głównie słomę. Kotłownia, warta razem z instalacją przesyłową ok. 5,3 mln zł, pozwoli Świerzawie częściowo przejść z ogrzewania tradycyjnego na odnawialne źródła energii.

Mniej kominów

Kotłownia zostanie uruchomiona tej jesieni, jeszcze przed rozpoczęciem sezonu grzewczego. Na obrzeżach miasteczka, niedaleko nieczynnej stacji kolejowej, stoją już niemal gotowe 2 budynki tworzące serce systemu – kotłownia i skład na opał. W ziemi leży też sieć rur, które rozprowadzą ciepłą wodę po Świerzawie. W kotłowni na rozruch czekają 2 kotły, które razem będą miały moc 1 megawata.

Do kotłowni zostanie podłączonych 10 budynków użytku publicznego, skupionych w północnej części miasteczka, przy wyjeździe na Złotoryję. Szkołę podstawową, salę gimnastyczną, przedszkole, świetlicę, Warsztaty Terapii Zajęciowej, remizę OSP, komisariat oraz przychodnię, obiekt dawnego ośrodka kultury i ratusz łączy blisko 1,5 kilometra rur. – W systemie mamy rezerwę, bo według wstępnych szacunków te 10 obiektów wykorzysta ok. 88 proc. mocy

produkowanej przez kotłownię – mówi zastępca burmistrza Świerzawy Kazimiera Rusin. Niewykluczone więc, że do systemu będą podłączane kolejne budynki. Zainteresowanie jest m.in. ze strony spółdzielni mieszkaniowej i parafii. – Cieszy nas to, bo im więcej odbiorców, tym tańsze będzie ciepło – dodaje pani wiceburmistrz.

Z dodatkiem wierzby

W kotłowni znajdzie zatrudnienie co najmniej 3 pracowników, bo ze względu na stały rodzaj paliwa piece wymagają całodobowej obsługi. Na biomasie skorzysta jednak szersza grupa ludzi – szansę na dodatkowy zarobek mają zwłaszcza okoliczni rolnicy, gdyż kotłownia będzie zużywała 600 ton słomy miesięcznie. Na terenie gminy Świerzawa roczny plon tego paliwa, które w gospodarstwach stanowi zazwyczaj odpad rolniczy, Urząd Miasta i Gminy szacuje na ponad 7,1 tys. ton. Samorząd gminny w przetargu wyłonił już dostawcę słomy – to firma spod Bolkowa. – Podpisanie umów ze stu rolnikami na dostawę paliwa byłoby drogie i trudne, dlatego zdecydowaliśmy się zawrzeć porozumie-

Od lata świerzawski samorząd "uszczelnia" 7 z 10 budynków podłączonych do kotłowni na biomasę, by oszczędności na ciepłe nie ulatywały w powietrze. Modernizacji cieplnej została już poddana świetlica przy szkole podstawowej. 30-letnie centralne ogrzewanie wymieniono też w przedszkolu. Od początku września trwają natomiast prace na ratuszu – wymieniane są okna, zbito też stare tynki, przygotowując miejsce na styropian. W kolejce czeka remiza OSP i budynek komisariatu

nie z jednym dostawcą, który ma nowoczesną technologię do prasowania słomy. Do niego odsyłamy wszystkich naszych rolników, zainteresowanych dostarczeniem jej do kotłowni. A jest ich sporo – mówi Kazimiera Rusin.

Dodajmy, że kotłownia jest zbudowana w takiej technologii, że oprócz słomy 20 proc. paliwa może stanowić wierzba opałowa, której ogromna plantacja znajduje się przy granicy gminy. Burmistrz Józef Kołcz już zresztą zapowiada, że przy takiej nowoczesnej kotłowni w gminie nie zmarnuje się żadna resztką organiczna. – Wszystkie krzaki i gałęzie pozostające po wycince przeprowadzanej przez Zarząd Lokalny Gminnych, nasze komunalne przedsiębiorstwo, zamierzamy zużyć do ogrzewania budynków – podkreśla.

Czyściej i oszczędniej

"Słomiana" kotłownia jest dość nowatorskim jak na Dolny Śląsk projektem, dlatego bez większego problemu uzyskała dofinansowanie z funduszy strukturalnych. Ze ZPORR gmina otrzymała ponad połowę pieniędzy potrzebnych na realizację inwestycji – 2,7 mln zł! Budowę wsparł również Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który dał Świerzawie dotację w wysokości ponad 575 tys. zł. Reszta środków finansowych pochodzi z budżetu komunalnego.

Kotłownia – jedyna w naszym województwie budowana przy pomocy środków ZPORR – stawia świerzawski samorząd w czołówce gmin wdrażających odnawialne źródła energii. Podobnych pieców na biomasę ma powstać więcej, więc Świerzawa ma szansę stać się w niedalekiej przyszłości jedną z najbardziej ekologicznych dolnośląskich gmin jeśli chodzi o emisję szkodliwych gazów do atmosfery. Świerzawski ratusz już zakłada, że w obiektach podłączonych do kotłowni na biomasę o ponad 98 proc. zostanie zredukowana emisja dwutlenku węgla do atmosfery.

ZPORR swoją dotacją dla Świerzawy nie tylko przyczynia się do poprawy jakości powietrza nad miasteczkiem, ale również do polepszenia kondycji gminnej kasy. Dzięki nowatorskiej kotłowni gmina zaoszczędzi rocznie na ogrzewaniu swoich obiektów od 100 do 150 tys. zł. Energia wytwarzana przez kotłownię ma być bowiem tańsza niż ta z oleju czy węgla. Wiceburmistrz uważa, że dzięki dodatkowej, wykonanej poza projektem dofinansowanym z funduszy strukturalnych termomodernizacji 7 z 10 obiektów publicznych podłączonych do biomasy, rocznie zmniejszy

się w nich zapotrzebowanie na ciepło o 3 tys. gigadżuli. – U nas w Polsce wciąż bagatelizuje się problem bilansu

Biomasa to nic innego jak suche rośliny i różnego rodzaju surowce pochodzenia roślinnego: trociny, słoma, odpadki drzewa tartaczno. Przy ich spalaniu emisja dwutlenku węgla jest równa ilości tego związku jaką pobrała roślina w czasie wzrostu, co ostatecznie czyni bilans CO₂ zerowym. Jako źródło energii biomasa jest również odnawialna, gdyż rośliny odrastają (w przeciwieństwie np. do pokładów ropy). Nie ma również problemu z utylizacją popiołu gdyż jest znakomitym nawozem. Biomasą jest każdy martwy odpad organiczny, potencjalna jej ilość jest więc naprawdę wielka. Jest to bardzo czyste i dostępne źródło energii.

Dwa kotły i ogromny zbiornik na wodę czekają na rozruch w budynku kotłowni.

energetycznego. A gmina przecież jest jak przedsiębiorstwo: trzeba schodzić z kosztów, także na energii – tłumaczy Kazimiera Rusin, pomysłodawczyni kotłowni.

Piotr Maas

Artykuł nagrodzony w konkursie dla dziennikarzy „Tak działa ZPORR na Dolnym Śląsku”

Czego przybyło dotychczas na Dolnym Śląsku dzięki ZPORR?*

Nowych i zmodernizowanych dróg – 108,20 km (190 km)

Sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i sanitarnej – 154 km (470 km)

Zakupionego sprzętu medycznego – 141 sztuk

Wspartych zakładów opieki zdrowotnej – 43 (53)

Wspartych mikroprzedsiębiorstw – 198 (208)

Odrestaurowanych obiektów zabytkowych – 23

Nowowzbudowanych oraz wyremontowanych obiektów kulturalnych, sportowych, dydaktycznych i rekreacyjnych – 4599 m²

Zrealizowanych projektów informatycznych - 10

*stan na 10 grudnia 2007 r. W nawiasach podano wartości docelowe, jakie powinny zostać osiągnięte z końcem 2008 r. Dane prezentowane przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki.

Klikasz i wiesz

Mapa dolnośląskich projektów ZPORR

Jakie projekty realizuje Twoja gmina? Ile środków trafiło do firm z powiatu, w którym prowadzisz działalność? Który spośród dolnośląskich samorządów był najbardziej skuteczny w pozyskiwaniu unijnych pieniędzy? Odpowiedź m.in. na te pytania można znaleźć w prosty sposób – wchodząc na stronę www.zporr.dolnyslask.pl

Urząd Marszałkowski uruchomił mapę interaktywną projektów realizowanych na Dolnym Śląsku w ramach ZPORR 2004-2006. Znajduje się tam już 757 projektów!

Na mapie znajdziecie Państwo nie tylko dane statystyczne, ale także opisy wszystkich projektów, które otrzymały dofinansowanie ze środków UE w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006.

Mapa działa w oparciu o wyszukiwarkę, która pomaga znaleźć projekty z danego powiatu, gminy, a także z pożądanego obszaru tematycznego (np. drogi, ochrona środowiska, szkolenia, itp.) oraz z poszczególnych priorytetów i działań ZPORR. Dodatkowo w zakładce „podsumowania statystyczne” obok zestawień ilości projektów, kwot dofinansowania (także w przeliczeniu na mieszkańca gminy), można w szybki sposób wygenerować wykres interesującego nas podsumowania. Dla ułatwienia wyszukiwania danych o poszczególnych projektach konkretnego projektodawcy ZPORR, zamieszczono także alfabetyczny spis wszystkich beneficjentów. Jest również możliwość zgrania uproszczonej wersji mapy na płycie CD. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do klikania!

Wykonanie mapy jest współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach Pomocy Technicznej ZPORR, projekt „Działania informacyjne i promocyjne dotyczące ZPORR w województwie dolnośląskim”. ZAPRASZAMY!!!

